

POSUDEK OPONENTA PÍSEMNÉ KVALIFIKAČNÍ PRÁCE

Název práce:	Fenomén přestávky v současném českém divadle
Autor/ka práce:	Kristýna Vinařová
Studijní program:	Teorie a kritika divadelní tvorby
Typ studijního programu:	bakalářský

Vymezení cíle a jeho naplnění:

Autorka si v úvodu klade otázku, jakou roli mohou v celku divadelního představení, respektive divadelní události, plnit přestávky. Deklaruje zájem o ty z nich, které jsou v silnějším noeticko-ontologickém vztahu k představení a ty se snaží rozdělit dle identifikovaných dominantních charakteristik a vztáhnout k nim představená teoretická východiska. Práce tak nabízí stručný teoretický exkurz do nástrojů, které autorce pomáhají identifikovat a dále analyzovat přestávky, a následnou analýzu vybraných inscenací, respektive přestávek, které třídí do navrhovaných kategorií dle identifikovaných charakteristik. Vinařová tak naplňuje v úvodu deklarovaný cíl.

Aktuálnost tématu (a relevance zvolené metodologie v případě diplomové práce):

Diplomantka si zvolila originální téma, které sleduje na příkladech aktuálně uváděných inscenací. V tomto duchu je zvolené téma zcela aktuální, což platí i pro teoretická východiska, která na zkoumání přestávek, respektive sociální dynamiky a recepčních i kognitivních procesů, aplikuje. Z hlediska metodologie se jedná spíše o sumář, respektive teoretizující popis a snahu o (autorkou zmiňovanou) typologii, která ovšem nemá jasně stanovená univerzální kritéria. Čtenáři tak není jasné, dle jakých společných teoretických nástrojů jsou zkoumané inscenace rozdělované, respektive tušená metodologie není explicitně a systematicky formulována. Zdálo by se, že by se mohlo jednat o dělení dle primárně sémiotických či ontologických akcentů (kapitoly 3 a 4), ovšem v takovém případě by dle logiky měla být v kapitole 4 zahrnutá i ona „běžná“ přestávka a dílčí dělení na podkapitoly v kapitole 3 by mělo být jasněji teoreticky formulované. To souvisí i s absencí obecného vymezení toho, co přestávka je vzhledem k rámci divadelní události, přičemž lehké nastínění v kapitole 2 se zdá nedostatečné.

Odborný přínos, původnost práce a její případné využití v praxi:

Práce je především vzhledem ke svému tématu značně originální a zcela nepochybně původní. Nabízí podnětné úvahy nad fenoménem divadelní přestávky a nastiňuje výchozí pole pro teoretické úvahy nad tím, jakým způsobem by bylo možné konstruovat komplexní teoretické uchopení tohoto fenoménu.

Logická stavba a členění práce:

Práce je členěna povětšinou logicky. Autorka nejdříve představuje teoretická východiska, která bude využívat pro charakterizaci a následnou kategorizaci přestávek (kapitola 1). Pro větší přehlednost by bylo vhodnější kapitolu rozčlenit do jednotlivých podkapitol dle zvolených teorií a zdá se, že by její součástí mohla být i kapitola 2, která naopak obsahuje tři podkapitoly, všechny ovšem v rozsahu dvou odstavců, a která se věnuje obecnému vhledu a charakterizaci přestávky jako takové. V rozsahu, který 2. kapitola má, se ovšem jedná spíše o črtu, která by si říkala o větší rozpracování či začlenění do jiného celku.

Následující dvě kapitoly nabízejí charakterizaci přestávek dle noetického (3. kapitola) a ontologického (4. kapitola) akcentu, přičemž první ze zmíněných je dále členěna na podkapitoly dle typu napojení na významovou výstavbu představení: dle rozvíjení jeho tématu (3.1), využívání jeho estetiky (3.2) a začlenění do fikčního světa (3.3). Poslední z nich by si zasloužila větší rozepsání, její oddíly jsou značně kusé a navíc v ní autorka nabízí silně inovativní pojetí přestávky jako jevu, který – pravděpodobně vzhledem k obecně decentralizovanému charakteru zkoumaných inscenací, i když tato teze není v práci explicitně zmíněna – je individualizován a ocitá se více v rukou diváků (zde by mohla být zajímavá paralela s momenty odpočinku, které si mohou diváci dopřát i při recepci tradičněji pojatých představení), což by si rozhodně zasloužilo větší vysvětlení a hlubší analýzu.

Ontologicky zaměřená kapitola (4) představuje velmi podnětné, ale již z podstaty svého obsahu obtížně uchopitelné úvahy, které by si v případě většího prostoru a případně další práce zasloužily detailnější teoretické uchopení. Je dále členěna na dvě podkapitoly, první stopuje napojení přestávky na sociální pospolitost a druhá na společné jídlo a pití. Zde autorka upozorňuje na rozpory v nastolování rámců skrze tyto aktivity a problematičnost návratu zpět k dominantní divadelní recepci, přičemž v závěru otevírá možnou úvahu o tomto jevu skrz nástroje kognitivní teatrologie. V rozsahu bakalářské práce se kusosti tezí dá rozumět, ale hlubší prozkoumání tématu by vyžadovalo větší míru detailu, kterou by si toto nadmíru zajímavé téma zasloužilo.

Formální úprava a náležitosti práce včetně jejího rozsahu:

Práce je z hlediska formální úpravy, požadovaného rozsahu a dalších náležitostí v normě.

Práce s informačními zdroji:

Práce využívá relevantní zdroje i platnou citační normu. V některých případech chybí přímý odkaz na zmiňovaný text (Rorty, Lagay) či se v seznamu literatury vyskytují práce, které autorka v textu necituje ani nezmiňuje.

Jazyková, stylistická a terminologická úroveň:

Jazyková, stylistická a terminologická úroveň práce je odpovídající stupni studia a studovanému oboru.

Celkové/vlastní shrnutí hodnotitele:

Předkládaná práce jako celek je zcela adekvátní vzhledem ke stupni studia, pojímá vysoce unikátní téma a nastiňuje možnosti jeho teoretického zkoumání. V případě většího rozsahu či dalšího bádání o tomto tématu by se nabízela možnost detailněji a systematictěji probádat možnosti aplikace existujících teorií a dojít k teoreticky přesnějšímu vymezení či pojmenování přestávky a různých jejích modalit.

Otázky a náměty k diskuzi při obhajobě:

Jakým způsobem by bylo možné teoreticky vymezit přestávku, například vzhledem k sémioticko-strukturální teorii, teorii divadelní mediality, konstrukci divadelního aktu apod.?

V čem je pro zkoumání přestávky podnětná v práci zmiňovaná Goffmanova teorie rámců a rámcování a jaká by mohla být její další aplikace?

Ve 4. kapitole je zmiňovaná opozice ontologického spolubytí při konzumaci jídla a pití vůči noetickému vnímání probíhajícího dění. Zároveň je ovšem citované vzájemné nutné podmiňování obou těchto rovin. Jak tomuto rozporu můžeme rozumět?

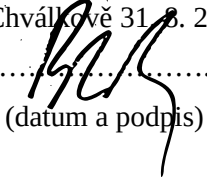
Doporučení práce k obhajobě: Práci doporučuji k obhajobě.

Navrhovaná klasifikace: B

Datum vypracování posudku: 31. 8. 2023

MgA. et MgA. Lukáš Brychta, Ph.D.

V Chválkově 31. 8. 2023

.....

(datum a podpis)